

SAKSFRAMLEGG

Til:
Ph.d.-utvalget ved HSL-fakultetet

Møtedato:
23.02.2022

Sak:

Innmelding av ph.d.-emner ved HSL-fakultetet høst 2022 og vår 2023

Innstilling til vedtak:

1. Ph.d.-utvalget godkjenner innmeldte emner **høsten 2022** og ber administrasjonen om å tilrettelegge for at følgende ph.d.-emner publiseres og arrangeres:
SVF-8054 Theory of Science (7 stp)
SVH-8001 Research Dissemination (5 stp). Emnet revideres.
SVF-8066 Introduction to scientific approaches and theoretical State of the Art to child welfare, professional social work and social policy (5 stp.) Emnet var nytt høsten 2021, men ble ikke tilbudt pga. manglende oppmelding. Emnet skal evalueres i slutten av semesteret.
GEN-8001 Take Control of your PhD Journey: from (P)reflection to Publishing (2 stp)
2. Ph.d.-utvalget godkjenner innmeldte emner **våren 2023** og ber administrasjonen om å tilrettelegge for at følgende ph.d.-emner publiseres og arrangeres:
SVF-8038 Research Ethics (3 stp)
SVH-8002 Forskningsformidling (5 stp). Emnet revideres.
HIF-8040 Constructicography: Advanced Topics in Construction Grammar (5 stp). Nytt emne. Skal evalueres i slutten av semesteret.

Bakgrunn:

Instituttene/sentrene ved HSL-fakultetet har meldt inn ph.d.-emner for studieåret 2022/2023 innen fristen 14. januar 2022. Får å melde inn emner skal mal for ph.d.-emner, og eget skjema for innmelding fylles ut. I skjemaet for innmelding av ph.d.-emner skal det opplyses om følgende:

1. Hvilket institutt/senter melder inn emnet?
2. Er emnet nytt? Ja/nei
3. Emnekode og emnenavn
4. Antall studiepoeng
5. Fagansvarlig
6. Studieadministrativt ansvarlig
7. Når skal emnet tilbys – høst 2022 eller vår 2023 (sett kryss)
8. Måned/dato for undervisning?

9. Digital tilrettelegging av undervisning (pga. Covid-19)

Emnebeskrivelse for det nye emnet er vedlagt saken.

Regler for oppretting og innmelding av ph.d.-emner

I fakultetets utfyllende regler til ph.d.-forskriften/ph.d.-programmet i humaniora og samfunnsvitenskap, pkt. 15 Opplæringsdel (jf. forskriftens § 15), står det følgende om oppretting og innmelding av ph.d.-emner:

«Eitt studiepoeng tilsvarar 25–30 arbeidstimar. For kvart emne må det gjerast ei vurdering av arbeidsmengda som ein går ut frå at studenten vil bruke på emnet sine ulike komponentar: Lesing av pensum, førebuing av plikter på kurset (som til dømes å planlegge innlevering av skisse eller liknande i forkant av kurset, planlegge presentasjonar, lesing av skriftlege innlegg frå medstudentar), oppmøte på emnet, etterarbeid og eksamen. Oppretting av mindre emneiningar enn 5 studiepoeng er ikkje tilrådd av omsyn til studentens samla arbeidsbyrde. Vidare bør det ikkje etablerast store emneiningar på 10 studiepoeng då det gir færre kombinasjonsmoglegheiter innan bolken 'fagspesifikk teori og metode/faglege tilnærmingar og posisjonar'.

Følgjande minimumskrav må innfriast for at eit ph.d.-emne skal godkjennast med eit omfang på 5 studiepoeng:

- *Emnet blir arrangert over minimum to heile dagar.*
- *Undervisninga skal vere på minimum 15 timar. Det blir oppmoda til å aktivisere studentane, men omfattande studentarbeid under emnet bør kome i tillegg til ordinær undervisning.*
- *Eksamensforma bør gir studenten øving i sjangrar som ofte blir nytta innan forskning og formidling i faget. Døme kan vere vitenskapleg artikkel, review-artikkel, bokmelding, kronikk, blogg, refleksjonslogg. Det er viktig at eksamensforma er tilpassa sjanger og innhaldet i emnet.*
- *Lengda på eksamen vil variere avhengig av sjanger, men for paper skal det normalt vere ca. 15 sider/6 000 ord.*
- *Litteraturomfanget kan variere, men bør minimum vere 700 sider. Eit ph.d.-emne med mindre litteraturomfang kan godkjennast dersom det er særskilt grunngitt.*
- *Fagleg ansvarleg skal minimum ha doktorgrad/førstestillingskompetanse.*

Institutta/sentra blir ein gong årleg bedne om å melde inn ph.d.-emne til fakultetet som skal tilbydast kommande studieår (haust-/vårsemester).»

Oversikt innmeldte ph.d.-emner

Nytt emne: HIF-8040 Constructicography: Advanced Topics in Construction Grammar (5 stp.)

Ansvarlig enhet: Institutt for språk og kultur (ISK)

Fagansvarlig: Anna Endresen

Studieadministrativt ansvarlig: Emilia Lamøy Farstadvoll

Eksisterende emne: SVF-8066 Introduction to scientific approaches and theoretical State of the Art to child welfare, professional social work and social policy (5 stp.)

Ansvarlig enhet: Institutt for barnevern og sosialt arbeid (IBS)

Fagansvarlig: Ole Henrik Hansen

Studieadministrativt ansvarlig: Kristine Sundet Lorentsen

Faste ph.d.-emner i regi av fakultetet:

Høst 2022:

- SVF-8054 Theory of Science – fagansvarlig Attila Tanyi (IFF), studieadministrativt ansvarlig Lena Bogstrand
- SVH-8001 Research Dissemination (engelsk versjon) – fagansvarlig AHR, studieadministrativt ansvarlig Lena Bogstrand
- GEN-8001 Take Control of your PhD Journey: from (P)reflection to Publishing – fagansvarlig Helene N. Andreassen (UB), studieadministrativt ansvarlig Martin-Arne Andersen

Vår 2023:

- SVF-8038 Research Ethics – fagansvarlig Kjersti Fjærtøft (IFF) studieadministrativt ansvarlig Lena Bogstrand
- SVH-8002 Forskningsformidling (norsk versjon) fagansvarlig AHR, studieadministrativt ansvarlig Lena Bogstrand

Reviderte emner og nye emner skal evalueres i slutten av det første semesteret de tilbys. Nye emner evalueres etter første gangs gjennomføring, mens øvrige emner skal evalueres en gang i løpet av en programperiode (tre år). I henhold til evalueringsplanen for de faste ph.d.-emnene skal ingen av emnene evalueres i studieåret 2022/2023.

Mindre endringer i opptakskravene på formidlingsemnene

I beskrivelsen av opptakskravet for fakultetets formidlingsemner *SVH-8001 Research dissemination* (engelskspråklig variant) og *SVH-8002 Forskningsformidling* (norskspråklig variant) står det beskrevet hvilken rekkefølge søkere til emnene skal rangeres ut fra. Rekkefølgen er som følger (hentet fra den norske emnebeskrivelsen):

Kategori 1: Personer som er tatt opp på ph.d.-program ved UiT i humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag

Kategori 2: Deltakere på førstelektorprogrammet som oppfyller utdanningskravet

Kategori 3: Doktorgradsstudenter fra andre universitet.

Kategori 4: Personer med minimum mastergrad (eller tilsvarende grad) i humanistiske eller samfunnsvitenskapelige fag.

Endring i kategori 1 og fjerning av kategori 4 i opptakskrav

Under §10 i ph.d.-forskriften ved UiT står det at «*Ph.d.-emne (8000-emne) er først og fremst opne for UiT sine ph.d.-studenter (kategori 1)*». I beskrivelsen av opptakskravet for formidlingsemnene står det ikke noe om opptak til UiTs ph.d.-studenter utover de som er tatt opp ved HSL-fakultetet. Det må imidlertid gå frem av beskrivelsen at også øvrige ph.d.-studenter ved UiT tilhører kategori 1. Dette gjøres ved å legges inn tekst om at fakultetets egne ph.d.-studenter prioriteres dersom antall søkere overstiger antall plasser.

I beskrivelsen av innholdet i emnet heter det blant annet at «praktiske øvelser i formidling fra egen forskning vil være utgangspunktet for teoretisk refleksjon», og videre at studenter som er kommet

litt lengre i studieløpet vil bli prioritert for opptak. Emnet forutsetter at studenten har et doktorgradsprosjekt eller tidligere forskning å ta utgangspunkt i for å delta i undervisningen og som skal inngå i arbeidskravet. Enkeltemnestudenter med mastergrad, men som ikke har opptak til et ph.d.-program (kategori 4), har som oftest ikke noe eget forskningsprosjekt. Det foreslås derfor at kategori 4 i opptaksbeskrivelsen til emnet utgår.

Ny beskrivelse av opptakskravet etter endringene:

Kategori 1: Personer som er tatt opp på ph.d.-program ved UiT. Studenter ved HSL-fakultetet blir prioritert dersom antall søkere overstiger antall plasser.

Kategori 2: Deltakere på førstelektorprogrammet som oppfyller utdanningskravet

Kategori 3: Doktorgradsstudenter fra andre universitet.

Dersom det er flere enn 15 ph.d.-studenter ved HSL-fakultetet som søker opptak, vil de som er kommet lengst i studieløpet prioriteres til disse plassene. Dersom noen står likt, vil opptak avgjøres ved loddtrekning. Studenter som ikke har norsk som morsmål prioriteres ved opptak til høstens engelskspråklige emne (SVH-8001). Minste antall deltakere er 5.

Fakultetets avtale med Universitetsbiblioteket om GEN-8001

Fakultetet inngikk høsten 2017 avtale med Universitetsbibliotekets (UB) om å tilby ett av deres kurstilbud som poenggivende ph.d.-emne: [GEN-8001 Take Control of your PhD Journey: from \(P\)reflection to Publishing](#), 2 studiepoeng. Emnet tar opp akademisk integritet, vitenskapelig åpenhet, open access-publiserings, kildebruk og litteratursøk. Emnet inngår i UiTs portefølje av ph.d.-emner i generiske ferdigheter lagt til [High North Academy](#) (HNA). HNA samler og koordinerer ph.d.-emnene som er innrettet mot alle ph.d.-studenter ved UiT. GEN-8001 har siden våren 2018 vært tilbudt hvert semester for alle ph.d.-studenter ved UiT. I utgangspunktet er emnet adgangsregulert med 30 plasser der nye ph.d.-studenter har første prioritet, men under pandemien har emnet vært tilbudt digitalt med økt kapasitet (opptil 45-50 studenter per semester).

Emnet har vært gjenstand for flere diskusjoner gjennom flere dekanperioder. Under gjengis bakgrunnen til at emnet kom til HSL-fakultetet og hva som er utfordringene med emnet.

Bakgrunn

Ved etableringen av HNA var intensjonen at alle fakultetene skulle bidra til emneporteføljen for UiTs ph.d.-studenter. Initiativet sprang opprinnelig ut av BFE-fak, men fra 2022 er HNA organisert under UB. UiT finansierer en 80 % rådgiverstilling som er koordinator for HNA. Det skal etableres en ny styringsmodell for HNA bestående av prodekanene forskning eller utdanning fra fakultetene ved UiT. En forutsetning for å lykkes med HNA er at fakultetene ser nytten i emnene som leveres, og aktivt deltar i videreutviklingen av emneporteføljen.

Fakultetet har ikke deltatt med eget ph.d.-emne som bidrag til HNA. På grunn av kravene til sammensetningen av opplæringsdelen i fakultetets utfyllende regler til ph.d.-forskriften kunne ikke generiske emner tidligere formelt godkjennes for egne programstudenter.

UB hadde lenge hatt ett åpent kurs rettet mot ph.d.-studenter og andre. Kurstilbudet hadde god rekruttering og i 2017 det ble fremsatt et ønske fra ph.d.-studentene om å gjøre dette til at poenggivende ph.d.-emne. Forskningsstrategisk utvalg var den gang styringsgruppe for High North Academy (HNA) og bad om at kurset ble opprettet som poenggivende emne, og at det skulle inngå i porteføljen til HNA. Leder ved daværende Avdeling for forskning og utviklingsarbeid (AFU)

rettet forespørselen til HSL-fakultetet om å opprette emnet siden UB ikke hadde opptaks- og eksamensrett. Et argument fra AFU var at fakultetet ikke hadde bidratt med egne ph.d.-emner i emneporteføljen til HNA og det ble fremsatt en forventning om, og lagt press på, at fakultetet nå måtte stille opp ved å ta ansvaret for UBs kurstilbud.

Ph.d.-utvalget bestemte at dersom fakultetet skulle ha ansvar for emnet måtte dette også kunne godkjennes for innpassing i opplæringsdelen. Selv om praksis ble slik at GEN-8001 ble godkjent i opplæringsdelen til egne ph.d.-studenter fra våren 2018, ble fakultetets regler om sammensetningen av ph.d.-emner først justerte da fakultetsstyret behandlet reviderte utfyllende regler til ph.d.-forskriften¹ i møte 09.12.2021. Ett generisk emne på 2 studiepoeng kan nå formelt godkjennes i opplæringsdelen.

Utfordringer med emnet

Siden oppstarten av emnet har det vært avdekket flere utfordringer med forvaltningen av emnet. Prodekanen bad derfor om et møte 7. desember 2021 med bibliotekdirektør Johanne Raade, UB, der følgende utfordringer ble tatt opp:

- fagansvarlig for emnet ved fakultetet har ikke vært tatt med på råd når emnet har vært evaluert, revidert eller i kvalitetsarbeidet etter oppstarten av emnet i 2017, men vært styrt førstebibliotekar som har fungert som faglærer på emnet fra UB.
- fakultetet får ingen tjenester fra koordinatorstillingen til HNA til forvaltningen av emnet
- kostnadsfordeling for utgifter med ekstern sensor på emnet har vært uavklart og i praksis medført at fakultetet har dekket alle sensorutgiftene samtidig som ph.d.-emner ikke skaper inntekter fra studiepoengproduksjon.
- veien videre, herunder alternativ organisering av emnet

I møtet ble det avtalt at UB skal dekke sensorutgiftene for 2021.

Når det gjelder inkludering av fagansvarlig ble det ikke funnet noen løsninger på dette i møtet.

I møtet med UB ble veien videre og ulike modeller for annen organisering av GEN-8001 diskutert. Fakultetet fremmet her ønske om at UB overtar eierskapet og drifter sitt eget kurstilbud, fortrinnsvis som poenggivende emne dersom de tilkjennes eksamensrett av organisasjonsnivået, alternativt at emnet legges ned og gjenoppstår som ikke-poenggivende kurs slik som tidligere. UB var mest positiv til at fakultetet fortsetter som eier av emnet, men var åpen for forslaget om at fakultetet delegerer mandat til å gjøre opptak og arrangere eksamen til UB. Ellers ble det lansert et alternativ der UB inngår avtale med et annet fakultet. Det helsevitenskapelige fakultet har flest ph.d.-studenter som tar GEN-8001 og er en naturlig ny samarbeidspartner om å tilby emnet, eller at ansvaret for emnet rullerer imellom fakultetene fra år til år. Det ble ikke i møtet avklart hvilken modell som skal gjelde fremover. Raade bad om mer tid til å få undersøkt forskjellige forhold omkring saken nærmere.

I etterkant av møtet har fakultetet undersøkt hvilken holdning universitetsledelsen har til at UB gis opptaks- og eksamensrett, og selv kan ivareta de studieadministrative oppgavene med GEN-8001. Til dette fikk fakultetet svar 16.12.2021 fra seniorrådgiver Øyvind Hjuring Mikalsen, FUF, som

¹ Arkiv: 2021/4460

skriver: «(...) vi ønsker ikke at dette emnet i denne omgang skal overføres til UB. Det handler både om at vi ikke ønsker å bygge en studieadministrasjon ved UB, men også at vi ikke ønsker at fakultetene frasier seg ansvaret for HNA-emner».

Til forskjell fra øvrige emner innunder HNA-paraplyen springer ikke GEN-8001 ut av fagmiljø ved et fakultet.

Fakultetet har forventning om at HNA-koordinator kan bidra med noen av oppgavene slik at arbeidsbyrden med de administrative oppgaver kan deles med fakultetet. Svaret fra universitetsledelsen korresponderer dårlig med stillingsbeskrivelsen for HNA-koordinator som ved utlysning høsten 2020 hadde listet følgende arbeidsoppgaver:

- Identifisering av, og kontakt med interne og eksterne forelesere som skal bidra til undervisning på kursene
- Planlegging av kurs (både praktisk og innhold)
- Eksamensansvar (planlegging, kontakt med sensorer og oppfølging)
- Praktisk gjennomføring av kurs
- Kontakt med studenter
- Formidling av kurstilbudet
- Evaluering/Videreutvikling av kurstilbudet

Dersom koordinator ikke skal ha studieadministrativ opplæring og tilgang til Felles Studentsystem (FS), vil alle oppgaver med behandling opptak og kommunikasjon med søkerne om opptak måtte ivaretas av administrasjonen på fakultetet (med mindre adgangsreguleringen av emnet oppheves, da vil Fellestjenesten kunne behandle hele opptaket). Administrasjonens vurdering er at det ellers er oppgaven med kontakt med sensor og godtgjøring til sensor som kan legges til HNA-koordinator.

Veien videre

GEN-8001 har god rekruttering og i utgangspunktet er det ønskelig at tilbudet videreføres som poenggivende ph.d.-emne, men utfordringene må løses. Det er Ph.d.-utvalget som oppretter ph.d.-emner, godkjenner revideringer, og legger ned ph.d.-emner. Med bakgrunn i utfordringene med emnet foreslås det at den tidligere inngåtte avtalen med UB diskuteres i møtet før den videreføres ved beslutning om tilbud av GEN-8001 høsten 2022 og/eller våren 2023. Siden fakultetet planlegger å åpne for to frister i året for innmelding av emner, kan Ph.d.-utvalget i denne saken avvente til møtet i juni med å beslutte om GEN-8001 også skal tilbys våren 2023 til utfordringene med emnet søkes løst. Det gir også handlingsrom for å gjøre eventuelle revideringer av emnet.

Forslag: Leder og administrasjonen inkluderer fagansvarlig og følger opp med UB i å finne løsninger på utfordringene med emnet. Ph.d.-utvalget avventer til møtet i juni med å ta stilling til om GEN-8001 skal tilbys våren 2023.

Oppheve adgangsreguleringen: Det at emnet har adgangsregulering og et høyt antall studenter gjør at opptaket må behandles på fakultetsnivå, fremfor av fellestjenesten slik som for åpne ph.d.-emner. Dette binder opp en betydelig del av fakultetets ph.d.-administrasjonen til forvaltning av ph.d.-emner. Det går med like mye tid til å administrere opptaket av GEN-8001 som fakultetets øvrige 5 faste ph.d.-emner til sammen. Fra å være det fakultetet som først ikke bidro inn i HNA, har HSL-fakultetet fra opprettelsen av GEN-8001 blitt det fakultetet som bidrar mest (målt i andelen studenter på HNA-emner). Siden oppstart har til sammen 344 ph.d.-studenter søkt seg til GEN-8001 og 331 fått opptak. Differansen mellom de som har søkt seg til emnet og de som har fått plass på emnet er såpass liten at det er rimelig å spørre om ikke adgangsreguleringen bør oppheves.

Forslag: oppheve adgangsreguleringen på emnet.

Tilby GEN-8001 én gang i året: Emnet tilbys både i vår- og høstsemesteret. Behovet hos studentene som ønsker å ta emnet er høyere enn opptaksgrensen på 30 studenter per semester. Siden nye ph.d.-studenter får prioritet ved opptak, er det en gruppe studenter senere i studieløpet som ikke vil få tilbud om opptak. Å skalere ned tilbudet til at emnet går bare en gang i året er derfor ikke tilrådelig.

Forslag: dele ansvaret om å tilby emnet med et annet fakultet der HSL-fakultetet tilbyr emnet i ett semester i året, mens et annet fakultet har ansvaret for å tilby emnet i det andre semesteret.

Utvikle eget generiske ph.d.-emne til HNA-paraplyen: Bakgrunnen til at GEN-8001 opprinnelig kom til fakultetet var knyttet til at fakultetet ikke hadde bidratt med annet emnetilbud i HNA. For å imøtegå kritikken som ble gitt den gang og for å bidra til HNA, foreslås det at fakultetet nå kommer på banen og utvikler sitt eget generiske emne som fakultetet har en faglig eierinteresse av å tilby. Utgangspunktet må være å etablere et emne om generiske ferdigheter eller tema som er av interesse og relevans for egne ph.d.-studenter, så vel som for andre ph.d.-studenter ved UiT. For å kunne lykkes med etablering av et slik tilbud må fakultetet være på tilbudssiden overfor fagmiljøene, det vil si aktivt delta i etableringen av emnet og dernest stille med de studieadministrative tjenestene når emnet skal driftes. Et eget generisk emne vil tidligst kunne tilbys våren 2023. Ph.d.-utvalget bes spille inn forslag til tema til slik ph.d.-emne.

Forslag: fakultetet utvikler nytt ph.d.-emne i generiske ferdigheter med oppstart i 2023.

Administrasjonens kommentar til innmeldte ph.d.-emner for studieåret 2022/2023

Administrasjonen har kontrollert de innmeldte emnene, og ser at de samsvarer med fakultetets utfyllende regler for oppretting og innmelding av ph.d.-emner.

Nedgangen i antall innmeldte ph.d.-emner fortsetter

For kommende studieår er det meldt inn to fagspesifikke emner, noe som bekrefter den nedadgående trenden angående antall innmeldte ph.d.-emner. For studieåret 2021/2022 var det meldt inn 4 emner, noe som gjorde at fakultetet besluttet å gi instituttene en ekstraordinær frist i mai for innmelding av emner som kunne tilbys våren 2022. Det resulterte i innmelding av kun ett ekstra emne. Til sammenligning ble det for studieåret 2020/2021 meldt inn 9 valgfrie emner i fagspesifikk teori og metode, mens det for studieåret 2019/2020 ble meldt inn 18 valgfrie emner. Spørsmålet er om kvaliteten i ph.d.-programmet er god nok med så magert tilbud av fagspesifikke ph.d.-emner i teori og metode som egne programstudenter kan velge fra, og hvor problematisk det er at studentene må se seg til andre fakulteter og institusjoner for å kunne fullføre opplæringsdelen.

Oversikten under viser hvor mange av studentene på kull 2019, 2020 og 2021 som mangler studiepoeng i opplæringsdelene sine (med forbehold om at enkelte av studentene kan ha avlagt eksterne ph.d.-emner/forskerkurs, men ikke enda har søkt om å få dem innpasset i opplæringsdelen og dermed er disse ikke registret i studentdatabasen ved UiT):

- Kull 2019: 17 studenter
- Kull 2020: 9 studenter
- Kull 2021: 26 studenter

I og med at nedgangen i emnetilbudet fortsatt vil kunne føre til at fakultetets ph.d.-studenter vil være avhengig av andre fakultet- eller institusjoners emnetilbud for å kunne fullføre opplæringsdelen sin, bes ph.d.-utvalget igjen om å ta stilling til om det skal åpnes opp for at institutt/senter skal gis mulighet til å melde inn emner for kommende studieår ytterligere en gang. Det vil i så fall bli med frist i slutten av vårsemesteret, gjeldende for emner som skal tilbys våren 2023.

Trine Kvidal-Røvik
prodekan forskning

Olav Skare
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg:

- 1) Emnebeskrivelse HIF-8040 Constructicography: Advanced Topics in Construction Grammar
- 2) Emnebeskrivelse SVF-8066 Introduction to scientific approaches and theoretical State of the Art to child welfare, social work and social policy
- 2) Emnebeskrivelse SVH-8001 Research Dissemination
- 3) Emnebeskrivelse SVH-8002 Forskningsformidling
- 4) Emnebeskrivelse SVF-8054 Theory of Science
- 5) Emnebeskrivelse SVF-8038 Research Ethics
- 6) Emnebeskrivelse GEN-8001 Take Control of Your PhD Journey: from (P)reflection to Publishing